

E I W I T E N O L I E P A D

de veelzijdigheid van agrarische gewassen in beeld

Olievlas

Linum usitatissimum

Familie: Linaceae - vlas

Toepassingen en grondstof voor:

- menselijke voeding: dressings, margarine en bakkerij
- medicinale toepassingen
- veevoerders
- linoleum, vloeren en verf
- vezels voor industriële verwerking
- vezels voor bedding/strooisel paarden en veehouderij

Bloeitijd: mei - blauw paarse bloemen

De herkomst van vlas ligt in het zuidwesten van Azië en Noord Afrika. Waarschijnlijk werd in Egypte de eerste olievlas verbouwd zoals blijkt uit muurtekeningen in graven. Vlas is een van de oudste in cultuur gebrachte gewassen. Zoals de naam al zegt, wordt olievlas hoofdzakelijk verbouwd voor de opbrengst van het oliehoudende zaad de zogenaamde lijnzaadolie. Het zaad van olievlas bevat ongeveer 40 % olie.

Lijnolie is een van de oudste door de mensheid gebruikte oliën en wordt sinds eeuwen gebruikt in verven en vernissen en voor de conservering van ongeverfd hout en van visnetten. Deze gebruiken zijn gebaseerd op het uitharden (polymeriseren) van de olie.

Lijnzaadolie is niet geschikt om direct mee te bakken en te braden, aangezien alfa-linoleenzuur sterk onverzadigd en daarom zeer oxidatiegevoelig is. Koudgeperste lijnzaadolie wordt (onverhit) wel gebruikt als bron van omega 3-vetzuren in allerlei voedingswaren, vanwege dit hoge gehalte aan alfa-linoleenzuur. De olie wordt daarom dan ook veel gebruikt in dressings, margarines, bakkerijproducten etc. Maar ook voor speciale diëten voor een gezonde voeding. Ook in de diervoeders wordt de olie verwerkt vanwege zijn gezonde eigenschappen. Daarbij is het in toenemende mate een belangrijke grondstof voor industriële verwerking voor o.a. linoleum, vloeren en verf. Door de veranderende houding van de consument ten opzicht van chemische preparaten wordt het gebruik van lijnolie net als vroeger weer populair. Bij de winning van olie blijft waardevolle perskoek over. Dit bevat veel ruw eiwit (40%) dat gebruikt wordt in veevoer als eiwitbron. Kwalitatief goed vergelijkbaar met sojaschroot. Bovendien kan het stro dienen als strooisel, als biobrandstof of grondstof voor papier of isolatiematerialen.

Olievlas wordt voornamelijk verbouwd in gebieden waar veel granen en koolzaad worden verbouwd. In maart wordt het vlas gezaaid, als de vorst voorbij is. Rond mei kleuren de velden blauw. De bloei van vlas is een belangrijk moment. De plant is dan op zijn zwaarst en gevoelig voor legering. Na de bloei stopt de plant met groeien en rijpt af. In augustus staat het olievlas goudgeel in de velden. Het rendement in Nederland ligt rond de 2500 - 3000 kg zaad per ha. Na persing is dat ongeveer 1000 kg olie en 1500 kg hoog eiwithoudende perskoek.

Met het project Eiwit & Oliepad wil Innovatief Platteland samen met de gemeente Venray en andere partners het publiek de gelegenheid geven zich een beeld te vormen van de enorme multifunctionaliteit en de nog steeds verder te ontdekken mogelijkheden van in Europa te telen gewassen als grondstof voor de biobased economie.